

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่น

The Relationship between Village Funds' Corporate Governance and their Financial Performance in KhonKaen Province

ศิริลักษณ์ ศุทธชัย นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร
Siriluck Sutthachai, Napaporn Likitwongkajorn

สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Accounting Department, Faculty of Business Administration and Accountancy, Khon Kaen University
E-mail: sirsut@kku.ac.th.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั้งสอง โดยในการศึกษานี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างกองทุนหมู่บ้านใน 4 อำเภอในจังหวัดขอนแก่น อันได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอน้ำพอง อำเภอหนองเรือ และอำเภอชุมแพ ซึ่งมีกองทุนหมู่บ้านทั้งสิ้น 817 กองทุน และทำการเก็บข้อมูลการกำกับดูแลกิจการของกองทุนหมู่บ้านโดยวิธีส่งแบบสอบถามได้ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 142 กองทุน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีสถิติเชิงพรรณนาพบว่า กองทุนหมู่บ้านมีอัตราส่วนทางการเงินและลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่หลากหลาย และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยวิธีสมการถดถอย(Regression analysis) พบว่า การกำกับดูแลกิจการด้านการเข้าอบรมของกรรมการกองทุนฯ เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน แสดงว่าการอบรมมีส่วนสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับคณะกรรมการกองทุนฯ และทำให้สามารถบริหารจัดการให้กองทุนฯ มีผลการดำเนินงานที่ดี ในขณะที่ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนฯ สามารถพัฒนาตนเองด้วยการอบรมเพื่อชดเชยคุณสมบัติเรื่องของระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานได้ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐควรพิจารณาการจัดอบรมเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่ทำงานให้กับกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้กองทุนหมู่บ้านประสบความสำเร็จในการดำเนินงานต่อไป

คำสำคัญ: กองทุนหมู่บ้าน ผลการดำเนินงาน การกำกับดูแลกิจการ อัตราส่วนทางการเงิน

Abstract

This research aims to investigate village funds' corporate governance (CG) characteristics, their financial performance and the relationships between the two. The samples were selected from the village funds of four districts in Khon Kaen: City District, Namphong District, Nongrue District, and Chumpae District, which include 817 village funds. The questionnaires were sent and 142 village funds responded.

The results show that among the samples, their financial performances and CG characteristics are different. The regression results reveal that the number of training courses attended by the committee has a significantly positive relationship with the village funds' performance; on the other hand, their education and experiences have significantly negative association. These imply that the training courses seem to enhance the committee's ability and knowledge in managing the funds, whereas the education and experiences might not be such important for village funds' committee if good training is provided. Thus, the regulators of village funds and other related parties should supply good training courses for the committee in order to improve their ability and knowledge, and then possibly increase the funds' performance.

Keywords: Village fund, financial performance, corporate governance, financial ratios

Paper Type: Research

1. บทนำ

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลไทยได้มีนโยบายการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเรื่อยๆ และนโยบายที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการสนับสนุนเงินทุนเพื่อการส่งเสริมให้เกิดการสร้างงานและรายได้ด้วยตนเองในระดับชุมชน โดยเฉพาะชุมชนขนาดเล็กอย่างหมู่บ้านและตำบล กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นอีกหนึ่งนโยบายที่รัฐบาลไทยได้ดำเนินการ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในระดับหมู่บ้านมีการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ด้วยตนเอง รวมทั้งเพื่อให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ในการจัดการและบริหารเงินทุนด้วยตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและก่อให้เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจโดยรวม

หลังจากมีการดำเนินการตามนโยบายกองทุนหมู่บ้าน งานวิจัยเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ได้มีการจัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสถาบันการเงินชุมชน ซึ่งมีทั้งการศึกษาสภาพการดำเนินงานที่เป็นอยู่ของกองทุนหมู่บ้านทั้งในรูปแบบกรณีศึกษาและต้นแบบกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (Surapan Noisuwan, 2008; Pradit Nattayai, 2006; Metta Krishnawan, 2008; Chisa Phanphairoj, 2005; Kaset Rod-Ong, 2004; Kadsuda Pinchai, 2003) การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน (Prasit Pahome, 2004; Metta Krishnawan, 2008; Surapan Noisuwan, 2008; Chatree Chinchana, 2008) การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้านต่อเศรษฐกิจในระดับชุมชนหรือระดับประเทศ (Chandoevut & Ashakul 2008; Synthesis Board of Phetchaburi Rajabhat Institute, 2003; Prasit Pahome, 2004; Chatree Chinchana, 2008; Sarawute Sannawin, 2004) และ การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน (Siriwanna Grapanja, 2004; Ouypon Wongkhananurak, 2005; Prajak Ponroung, 2003; Siriporn Siripanyawat & Sakorn Srisawat, 2007; Dechar Surapon, 2010)

นอกจากนี้ ยังมีนักวิจัยที่ได้พิจารณาและเสนอแนะปัจจัยที่ทำให้กองทุนหมู่บ้านประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ปัจจัยเหล่านี้ เช่น การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ (Siriporn Siripanyawat & Sakorn Srisawat, 2007; Anirut Ratanavitit, 2008; Sangdaw Numfa, 2008; Dechar Surapon, 2010; Chanjira Promtap, 2005; Somjai Khumoud, 2008; Pramote Grumsungnoen, 2009; Chisanupong Rungrojngamcharoen, 2008; Amomrut Raolam, 2013) การทำงานของคณะกรรมการกองทุนฯ (Siriporn Siripanyawat & Sakorn Srisawat, 2007; Pradit Nattayai, 2006) และการมีผู้นำกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถมาก (Prasit Pahome, 2004; Sangdaw Numfa, 2008; Chisanupong Rungrojngamcharoen, 2008; Jeeranai Suebsod, 2008) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะต่างๆ ข้างต้นถือได้ว่าสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนั้น จึงเสมือนหนึ่งว่า งานวิจัยก่อนๆ โดยส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดีน่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลซึ่งจะส่งผลให้กองทุนฯ มีผลการดำเนินงานที่ดี อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในอดีตยังไม่มีการศึกษาความสัมพันธ์นี้ อย่างชัดเจนในเชิงสถิติ ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อพิจารณาลักษณะการกำกับดูแลกิจการของกองทุนฯ ที่อาจทำให้กองทุนฯ มีผลการดำเนินงานที่ดีได้และงานวิจัยนี้ได้ทำการเลือกศึกษากองทุนหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากขอนแก่นถือเป็นจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนประชากรจำนวนมาก และเป็นศูนย์กลางการศึกษาที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างจึงมีจำนวนมากเพียงพอในการศึกษาและผลการวิจัยที่ได้น่าจะมีผลมากต่อการพัฒนากองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวม

2. วัตถุประสงค์งานวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะการกำกับดูแลกิจการของกองทุนหมู่บ้าน และผลการดำเนินงานในแง่ข้อมูลทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

3. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการตั้งสมมติฐาน

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

งานวิจัยของ Siriluck Sutthachai & Napaporn Likitwongkajon (2008) ได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านโดยใช้ข้อมูลทางการเงิน และได้ประยุกต์ใช้หลักการวิเคราะห์สถาบันการเงินที่เสนอแนะโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand, 2003) เป็นแนวทางในการพิจารณาผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ในงานวิจัยนี้จึงยึดแนวทางเดียวกันนี้ เนื่องจาก เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาผลการดำเนินงานที่แสดงเป็นข้อมูลทางการเงินที่สามารถนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณได้อย่างน่าเชื่อถือที่สุด โดยเน้นพิจารณาให้ความสำคัญใช้เกณฑ์ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเป็นหลักโดยพิจารณาจากอัตราส่วนทางการเงินดังต่อไปนี้

1. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นการคำนวณโดยนำรายได้ส่วนที่เกินค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกองทุนหมู่บ้านหารด้วยจำนวนสินทรัพย์ทั้งหมดของกองทุนฯ ที่มีอยู่ตามบัญชี ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินนี้จะแสดงถึงความคุ้มค่าของการลงทุนในสินทรัพย์ของกองทุนฯ และความสามารถในการบริหารสินทรัพย์

ของกองทุนหมู่บ้านว่า สินทรัพย์ที่มีอยู่สามารถทำให้กองทุนหมู่บ้านได้ผลตอบแทนเท่าใด

2. อัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์ เป็นการคำนวณโดยนำเฉพาะค่าใช้จ่ายปันส่วนที่เป็นเงินประกันความเสี่ยงและทุนเพื่อสมทบกองทุนมาหารด้วยจำนวนสินทรัพย์ทั้งหมดของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งอัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นว่ามูลค่าสินทรัพย์จำนวน 1 หน่วยสามารถทำรายได้ส่วนที่เป็นเงินสมทบฯ ได้เท่าไร ทำให้ทราบได้ว่า กองทุนฯ มีการใช้สินทรัพย์แล้วทำให้เกิดผลการดำเนินงานเฉพาะส่วนที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานต่อไปในอนาคตเป็นอย่างไร บ่งบอกถึงความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของกองทุนหมู่บ้าน

3. อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน เป็นการคำนวณโดยนำส่วนของรายได้ที่มากกว่าค่าใช้จ่ายมาหารด้วยทุนทั้งหมดของกองทุนหมู่บ้านที่มี ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินนี้แสดงให้เห็นว่า ทุนทั้งหมดที่กองทุนหมู่บ้านมีอยู่สามารถก่อให้เกิดรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายเป็นมูลค่าเท่าใด

4. อัตราส่วนกำไรต่อทุน เป็นการคำนวณโดยนำส่วนของรายได้ที่มีการปันส่วนเข้าเป็นเงินประกันความเสี่ยงและทุนเพื่อสมทบกองทุนมาหารด้วยจำนวนทุนทั้งหมดตามที่ปรากฏในงบการเงิน ซึ่งอัตราส่วนนี้เป็นการประเมินว่า กองทุนหมู่บ้านมีความสามารถในการนำทุนของกองทุนฯ มาทำให้เกิดรายได้ที่นำมาสมทบกับทุนที่มีอยู่เป็นมูลค่าเท่าใด

5. อัตราส่วนรายได้ต่อดอกเบี้ยต่อทุนจำนวน 1 ล้าน เป็นการคำนวณโดยนำรายได้ต่อดอกเบี้ยที่เกิดจากการให้กู้ยืมมาหารกับจำนวนกองทุน 1 ล้าน ซึ่งทำให้ทราบว่า ใน 1 ปี กองทุนหมู่บ้านได้รับรายได้ต่อดอกเบี้ยเป็นจำนวนอัตราร้อยละเท่าใด แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเก็บดอกเบี้ยจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ทำการกู้ยืมเงิน

3.2 แนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับกองทุนหมู่บ้านและสมมติฐานงานวิจัย

โดยทั่วไป แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะประกอบด้วย 5 หมวดได้แก่ 1) สิทธิของผู้ถือหุ้น 2) การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียม 3) บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย 4) การเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส และ 5) ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (The Stock Exchange of Thailand, 2012) แต่ลักษณะของกองทุนหมู่บ้านจะไม่มีผู้ถือหุ้น ฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการบริษัทตามแนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยตรง ดังนั้น ในบริบทของกองทุนหมู่บ้านฯ สมาชิกกองทุนฯ จะถือเป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้ที่มีส่วนได้เสีย และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นฝ่ายบริหารทำหน้าที่เป็นผู้นำดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุนฯ ทั้งหมด งานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา (Kittipom Chuanweerachon, 2007; Sangdaw Numfa, 2008; Dechar Surapon, 2010; Anirut Ratanavitit, 2008; Kittisak Sangthong, 2007; Somporn Sotthirawaraporn, 2008) แสดงให้เห็น

ว่า การทำงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีบทบาทสำคัญมากในการบริหารจัดการกองทุนฯ

นอกจากนี้ งานวิจัยก่อนๆ (Chisanupong Rungrojngamcharoen, 2008; Anirut Ratanavitit, 2008; Sangdaw Numfa, 2008; Dechar Surapon, 2010; Chanjira Promtap, 2005; Somjai Khumoud, 2008; Pramote Grumsungnoen, 2009) ยังเสนอแนะว่า สมาชิกกองทุนฯ ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนฯ และคณะกรรมการกองทุนฯ ควรเปิดโอกาสหรือจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อกระตุ้นให้สมาชิกกองทุนฯ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

ดังนั้น การพิจารณาการกำกับดูแลกิจการของกองทุนหมู่บ้านในงานวิจัยนี้จึงประยุกต์ใช้แนวคิดการกำกับดูแลในหมวดที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการและการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นสำคัญเพื่อกำหนดลักษณะของการกำกับดูแลกิจการที่จะมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกองทุนฯ

3.2.1 โครงสร้างของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

งานวิจัยก่อนๆ ได้ศึกษากองทุนหมู่บ้านหลายๆ แห่ง โดยวิธีการใช้แบบสอบถามกรรมการกองทุนฯ และสมาชิก และพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนฯ ไว้หลากหลายแง่มุม โดยบางงานวิจัย (Dechar Surapon, 2010; Anirut Ratanavitit, 2008;) เห็นว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมและมีการปฏิบัติกับสมาชิกกองทุนฯ ที่เท่าเทียมกัน ในขณะที่ยังบางงานวิจัย (Somboon Warinsuk, 2007; Kitisak Pudpasee, 2008) แสดงผลการวิจัยว่า สมาชิกกองทุนฯ บางส่วนเห็นว่า คณะกรรมการกองทุนฯ ได้รับเลือกเข้ามาปฏิบัติงานเฉพาะกลุ่มบุคคล ซึ่งทำให้มีการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันสำหรับสมาชิกกองทุนฯ ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงพิจารณาโครงสร้างของคณะกรรมการกองทุนฯ เป็น 2 ลักษณะ คือ โครงสร้างคณะกรรมการกองทุนฯ ที่เป็นกลุ่มเดียว นั่นคือ คณะกรรมการจะประกอบด้วย สมาชิกโดยส่วนใหญ่ที่รู้จักกันและสนิทสนมกันเป็นอย่างมากเป็นระยะเวลาอันยาวนานจนถือว่าเป็นคนกลุ่มเดียวกัน เป็นผลให้มีอำนาจเพียงพอที่จะทำการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านได้อย่างเต็มที่ ลักษณะนี้จะทำให้สามารถทำงานได้อย่างคล่องตัวตามนโยบายที่ต้องการและอาจทำให้กองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งได้ อย่างไรก็ตาม การมีอำนาจในการบริหารจัดการมากเกินไปอาจทำให้คณะกรรมการในลักษณะเช่นนี้ใช้อำนาจในการหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้เช่นกัน ทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่ได้รับสิทธิหรือการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน

โครงสร้างแบบที่สองคือคณะกรรมการกองทุนฯ ที่เป็นหลายกลุ่ม เป็นคณะกรรมการที่ประกอบด้วยสมาชิกส่วนใหญ่ที่อาจรู้จักกันแต่ไม่มีความสนิทสนมมาก และ/หรือเป็นญาติกัน ดังนั้น คณะกรรมการกองทุนฯ จึงเสมือนเป็นคณะทำงานที่เลือกตั้งขึ้นมาเพื่อทำการบริหารจัดการกองทุนฯ และมีแนวโน้ม

ว่าจะทำการบริหารจัดการโดยไม่เลือกปฏิบัติกับบุคคลหรือกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่งโดยเฉพาะ ทำให้สมาชิกกองทุนฯ เกิดความรู้สึกเท่าเทียมกันในการได้รับการปฏิบัติจากคณะกรรมการกองทุนฯ อย่างไรก็ตาม ในการทำงานอาจมีความล่าช้าในการทำงานได้ เนื่องจาก เรื่องต่างๆ ต้องผ่านมติเสียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการกองทุนฯ ซึ่งอาจมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งในบางครั้งและทำให้การตัดสินใจล่าช้า

งานวิจัยหลายๆ งานวิจัย (Somboon Warinsuk, 2007; Kitisak Pudpasee, 2008) ได้สำรวจและเห็นว่า โครงสร้างคณะกรรมการกองทุนฯ แบบกลุ่มเดียวจะมีการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันจนอาจทำให้มีผลต่อการบริหารจัดการที่จะให้ประโยชน์กับเฉพาะกลุ่มคนที่มีความใกล้ชิดกับคณะกรรมการกองทุนฯ เท่านั้น สะท้อนให้เห็นการกำกับดูแลกิจการที่มีอย่างจำกัด ซึ่งเป็นปัญหาอย่างหนึ่งในการบริหารจัดการ และอาจส่งผลกระทบต่อความล่าช้าในการส่งเสริมให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมีแนวโน้มว่ากองทุนฯ อาจมีผลการดำเนินงานที่ไม่ดี งานวิจัยนี้จึงทำการพิจารณาโครงสร้างฯ โดยการคำนวณเปอร์เซ็นต์จำนวนกรรมการที่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันเทียบกับจำนวนกรรมการทั้งหมด โดยถ้ามีเปอร์เซ็นต์ที่สูงแสดงว่า โครงสร้างคณะกรรมการกองทุนฯ มีลักษณะเป็นกลุ่มเดียว แต่ถ้ามีเปอร์เซ็นต์ไม่สูงแสดงว่ารูปแบบโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนฯ เป็นลักษณะหลายกลุ่ม และได้ตั้งสมมติฐานว่า

H1: อัตราร้อยละของจำนวนกรรมการที่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันต่อจำนวนกรรมการทั้งหมดมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

3.2.2 ลักษณะของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้มีการกำหนดลักษณะและอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนฯ ไว้ โดยเป็นการกำหนดกรอบไว้เพื่อเป็นแนวทางให้กองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุนฯ ได้ปฏิบัติ ดังนี้

1. จำนวนและคุณสมบัติของกรรมการระเบียบฯ ได้รับให้คณะกรรมการกองทุนฯ ประกอบด้วยสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน และควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิงให้มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน จำนวนกรรมการจะสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนคนที่จะช่วยในการบริหารจัดการกองทุนฯ มากน้อยเพียงใด ถ้าจำนวนกรรมการมากอาจช่วยให้การกำกับดูแลกิจการเป็นไปด้วยดี เนื่องจาก กรรมการจะร่วมกันทำงานและสร้างดุลอำนาจระหว่างกรรมการในการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการของธุรกิจ (Gisbert & Navallas, 2013) ได้ทำการศึกษาและเสนอแนวคิดที่ว่า จำนวนกรรมการบริษัทนั้นไม่ควรมีมากเกินไป เนื่องจากจะทำให้ไม่เกิดความรวดเร็วในการ

บริหารจัดการธุรกิจ และอาจมีความขัดแย้งเกิดขึ้นได้จนทำให้ต้นทุนการทำงานด้วยความร่วมมือร่วมกัน ส่งผลให้ไม่เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี และเป็นผลต่อเนื่องให้ผลการดำเนินงานอาจไม่ดีได้ ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H2: จำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

คุณสมบัติที่สำคัญอีกข้อหนึ่งคือ ความรู้และประสบการณ์ของคณะกรรมการฯ โดยงานวิจัยก่อนๆ (Kittiporn Chuarweerachon, 2007; Somboon Warinsuk, 2007; Panupol Tengrikanon, 2008) ได้พิจารณาเห็นว่า กรรมการกองทุนฯ ควรมีความรู้ความสามารถและ/หรือมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการในระดับหนึ่งเพื่อสร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านซึ่งจะมีผลให้การดำเนินงานกองทุนฯ เป็นไปด้วยดี Kittiporn Chuarweerachon (2007) ได้ศึกษาในเชิงคุณภาพและพบว่าคณะกรรมการฯ ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าและมีวุฒิการศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่าระดับปริญญาตรีจะมีการบริหารจัดการได้ดีกว่าคณะกรรมการฯ ที่มีประสบการณ์น้อยและระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี งานวิจัยนี้ได้ใช้ตัวร้อยละของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการอย่างน้อย 3 ปีต่อจำนวนกรรมการทั้งหมด เป็นตัวแทนของการพิจารณาความรู้และประสบการณ์ของกรรมการกองทุนฯ โดยงานวิจัยนี้ตั้งสมมติฐานว่า

H3: อัตราร้อยละของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีต่อจำนวนกรรมการทั้งหมดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

H4: อัตราร้อยละของจำนวนกรรมการที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการอย่างน้อย 3 ปีต่อจำนวนกรรมการทั้งหมดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

นอกจากนี้ ตามแนวคิดหลักการกำกับดูแลกิจการเชื่อว่า ประชานกรรมการบริษัทและกรรมการบริษัทที่มีการดำรงตำแหน่งอื่นๆ เช่น ประชานกรรมการบริหารหรือเป็นประธานกรรมการบริษัทให้กับบริษัทอื่นๆ ด้วย (Role Duality) หรือกรรมการบริษัทที่มีการดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการบริษัทในหลายๆ บริษัท (Multi-role by board members) จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลงเนื่องจากมีภาระงานมากเกินไปและทำให้การทำงานเป็นไปตามการกำกับดูแลกิจการนั้นอาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ (Muttakin, Khan & Belal, 2015) ดังนั้นกรรมการกองทุนฯ ไม่ควรที่จะมีตำแหน่งที่ทับซ้อนความสามารถในการบริหารจัดการ ดังนั้น ในมุมมองของการกำกับดูแลกิจการของกองทุนหมู่บ้าน ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีการดำรงตำแหน่งอื่นๆ (Role Duality) หรือกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีการดำรงตำแหน่งอื่นๆ (Multi-role

by board members) อาจมีภาระงานที่มากขึ้นและเป็นผลกระทบ ต่อประสิทธิภาพการทำงานให้กับกองทุนหมู่บ้านได้จนอาจเป็น ผลให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านไม่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพที่ดีตามที่ต้องการ งานวิจัยนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H5: ประธานกรรมการฯ ดำรงตำแหน่งอื่นๆ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานของกองทุนฯ

H6 : อัตราร้อยละของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มี ตำแหน่งอื่นๆ ที่มีผลต่อการทำงานให้กับกองทุนหมู่บ้านต่อ จำนวนกรรมการทั้งหมดมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการ ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

1. การจัดการประชุม ตามระเบียบฯ ได้กำหนดให้กองทุน หมู่บ้านต้องมีการจัดการประชุม 2 ลักษณะคือ

1.1. การประชุมของคณะกรรมการกองทุนฯ ระเบียบฯ ได้ กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนฯ มีการจัดการประชุมเพื่อให้เกิด การทำงานที่มีประสิทธิภาพ ในการประชุมแต่ละครั้ง แต่ไม่ได้ กำหนดว่าจะต้องทำการประชุมจำนวนกี่ครั้งในหนึ่งปี แต่ให้ ขึ้นอยู่กับการดำเนินงานของแต่ละกองทุนฯ และความ ต้องการ ของกรรมการกองทุนฯ อย่างไรก็ตาม การจัดประชุม คณะกรรมการกองทุนฯ แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานกองทุนฯ ที่มีความก้าวหน้าและเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การประชุม อย่างสม่ำเสมอจึงน่าจะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานของ คณะกรรมการกองทุนฯ ที่เป็นไปตามแนวคิดการกำกับดูแล กิจการที่ดี

1.2. การประชุมสมาชิกกองทุนฯ ระเบียบฯ ได้ระบุให้ คณะกรรมการกองทุนฯ จัดการประชุมสมาชิกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยให้ดำเนินการในเดือนมกราคมของทุกปี ภายหลังจาก ปิดบัญชีและจัดทำงบแสดงฐานะการเงินเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อ พิจารณาผลการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนฯ และ ตรวจสอบฐานะทางการเงินของกองทุนฯ และเรียกการประชุม ดังกล่าวว่าการประชุมใหญ่สามัญประจำปี และในระหว่างปี คณะกรรมการกองทุนฯ สามารถเรียกประชุมวิสามัญได้เพื่อขอ มติหรือความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกตามระเบียบข้อบังคับ ของกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น ในหนึ่งปีคณะกรรมการกองทุนฯ จะ ทำการประชุมกี่ครั้งก็ได้ตามความเหมาะสมของแต่ละกองทุนฯ อย่างไรก็ตาม การจัดประชุมสมาชิกกองทุนฯ บ่อยครั้งย่อมแสดง ให้เห็นถึงกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี เนื่องจาก การจัด ประชุมดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการกองทุนฯ และได้ตรวจสอบ คณะกรรมการกองทุนฯ รวมทั้งแสดงถึงความรับผิดชอบของ คณะกรรมการกองทุนฯ ที่มีต่อสมาชิกกองทุนฯ อีกด้วยซึ่ง หลายๆ งานวิจัยก่อนหน้านี้ (Pramote Grumsungnoen, 2009; Anirut Ratanavitit, 2 0 0 8 ; Somjai Khumoud, 2 0 0 8 ; Chisanupong Rungrojngamcharoen, 2 0 0 8 ; Chanjira Promtap, 2005) ได้แนะนำว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนฯ จะทำให้การดำเนินงานของกองทุนฯ ดีด้วย

ดังนั้น จำนวนครั้งที่มีการจัดการประชุมของคณะกรรมการ กองทุนฯ และการประชุมกับสมาชิกกองทุนฯ น่าจะมีผลต่อการ ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงตั้งสมมติฐาน ว่า

H7: จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

H8: จำนวนครั้งที่มีการจัดประชุมระหว่างสมาชิกกองทุนฯ ต่อปีมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

2. **คำตอบแทน** ระเบียบฯ ไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า กองทุน หมู่บ้านจะต้องจ่ายคำตอบแทนให้กับคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน อย่างไรก็ตาม ในระเบียบฯ ได้มีการกำหนดแนวทาง สำหรับการจัดสรรกำไรของกองทุนหมู่บ้านไว้ โดยกองทุนฯ แต่ ละกองทุนฯ สามารถจัดสรรกำไรที่ได้เป็นส่วนๆ เพื่อใช้ในการ ดำเนินกิจกรรมได้ และจากงานวิจัย (Siriluck Sutthachai & Napaporn Likitwongkajorn, 2008) กองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่ จะจัดสรรกำไรเป็น 9 ส่วนคือ 1) เงินปันผลค่าหุ้น 2) เงินประกัน ความเสี่ยง 3) เงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้ 4) ค่าตอบแทน คณะกรรมการ 5) ทุนการศึกษาและพัฒนาอาชีพ 6) ทุนเพื่อ สมทบกองทุนฯ 7) จัดสรรสวัสดิการแก่สมาชิก 8) ทุนเพื่อ สาธารณประโยชน์ และ 9) อื่นๆ ซึ่งการปันส่วนกำไรให้กับแต่ละ ส่วนจำนวนเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กองทุน หมู่บ้านกำหนดขึ้นมาและมติของคณะกรรมการกองทุนฯ ที่จะทำการปันส่วน ดังนั้น ค่าตอบแทนกรรมการสำหรับแต่ละกองทุน หมู่บ้านนั้นจะมีความแตกต่างกัน โดยในบางกองทุนฯ อาจมีการ จัดสรรในอัตราส่วนที่สูง ในขณะที่บางกองทุนฯ อยู่ในอัตราส่วนที่ ต่ำหรือไม่มีการปันส่วนเลย

ทฤษฎีความเป็นตัวแทน (Agency Theory) ซึ่งได้มี การอธิบายครั้งแรกโดย Jensen and Meckling (1976) เชื่อว่า ผู้บริหารจะดำเนินงานให้ดีเมื่อตนเองได้รับผลประโยชน์ตอบแทนที่พอใจจากองค์กร ถ้าผลตอบแทนมีจำนวนสูงย่อมทำให้ ผู้บริหารมีการทำงานเพื่อองค์กรมากขึ้น ดังนั้น ตามหลักการของ ทฤษฎีนี้สำหรับบริบทของกองทุนหมู่บ้าน งานวิจัยนี้ ตั้งสมมติฐานว่า

H9: อัตราร้อยละการจัดสรรกำไรเป็นคำตอบแทนกรรมการมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

3. **การพัฒนาตนเองของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน** ตาม แนวคิดการกำกับดูแลกิจการ คณะกรรมการตรวจสอบควรมีการ อบรมและเสริมสร้างความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจว่าจะ สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ได้อย่างเต็มที่ แนวคิดการกำกับดูแลกิจการของกองทุนหมู่บ้านก็ เช่นเดียวกันควรมีการส่งเสริมให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้มีการเข้าร่วมอบรมและเสริมสร้างความรู้ด้านการบริหาร จัดการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อให้คณะกรรมการกองทุนฯ ได้ มีความรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเมื่อคณะกรรมการกองทุนฯ มี

ความรู้ที่เพียงพอแล้วก็จะสามารถที่จะบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยหลาย ๆ งาน (Kitisak Pudpasee, 2008; Chisanupong Rungrojngamcharoen, 2008; Panupol Tengrikanon, 2008; Anirut Ratanavitit, 2008; Pramote Grumsungnoen, 2009) ได้มีความเห็นที่สนับสนุนแนวคิดในเรื่องนี้เช่นเดียวกัน โดยงานวิจัยเหล่านี้ได้เสนอแนะกองทุนหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างว่า ควรมีการจัดอบรมและให้ความรู้กับคณะกรรมการกองทุนฯ เพื่อให้กรรมการกองทุนฯ ได้เพิ่มพูนความรู้ด้านการบริหารกองทุนฯ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการกองทุนฯ ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H10: จำนวนครั้งการจัดอบรมหรือเข้าร่วมอบรมของกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

ตารางที่ 1 ได้สรุปความสัมพันธ์ที่คาดการณ์ตามสมมติฐานทั้ง 10 ข้อ และหน่วยวัดของลักษณะการกำกับดูแลกิจการ

ตารางที่ 1 สรุปความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน H1 ถึง H10 และหน่วยวัดลักษณะการกำกับดูแลกิจการ

การกำกับดูแลกิจการ	ความสัมพันธ์	หน่วยวัด
โครงสร้างคณะกรรมการกองทุนฯ (Committee Structure: Comm)	เชิงลบ	อัตราร้อยละของจำนวนกรรมการที่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดต่อจำนวนกรรมการทั้งหมด
จำนวนกรรมการกองทุนฯ (Number of Committee: NumCom)	ไม่แน่ชัด	จำนวนกรรมการทั้งหมด
ความรู้ด้านการบริหารจัดการ (Knowledge: Know)	เชิงบวก	อัตราร้อยละของจำนวนกรรมการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีต่อจำนวนกรรมการทั้งหมด
ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการ (Experiences: Exp)	เชิงบวก	อัตราร้อยละของจำนวนกรรมการที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปีต่อจำนวนกรรมการทั้งหมด
ประธานกรรมการกองทุนฯ ดำรง	เชิงบวก	0 หมายถึงดำรงตำแหน่งประธานกองทุนหมู่บ้าน

การกำกับดูแลกิจการ	ความสัมพันธ์	หน่วยวัด
ตำแหน่งประธานในคณะกรรมการชุดอื่นๆ (Role Duality: Dual)		เท่านั้น 1 หมายถึงดำรงตำแหน่งประธานในคณะกรรมการชุดอื่นๆ
กรรมการกองทุนฯ ทำงานในคณะกรรมการหลายๆ ชุด (Multi-Role by Board Member: Multi)	เชิงลบ	อัตราร้อยละของจำนวนกรรมการที่เป็นกรรมการให้กับคณะกรรมการชุดอื่นๆ ต่อจำนวนกรรมการทั้งหมด
การประชุมกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน (Member Meeting: MemMeet)	เชิงบวก	จำนวนครั้งที่ทำการจัดประชุมระหว่างสมาชิกกองทุนฯ ในหนึ่งปี
การประชุมของคณะกรรมการกองทุนฯ (Committee Meeting: ComMeet)	เชิงบวก	จำนวนครั้งที่ทำการประชุมระหว่างกรรมการกองทุนฯ ในหนึ่งปี
ค่าตอบแทนกรรมการกองทุนฯ (Committee Remuneration: ComRem)	เชิงบวก	อัตราร้อยละของค่าตอบแทนกรรมการกองทุนฯ
จำนวนครั้งที่มีการจัดอบรมหรือเข้าร่วมอบรมของกรรมการกองทุนฯ (Number of Training: Training)	เชิงบวก	จำนวนครั้งที่มีการจัดอบรมหรือส่งกรรมการกองทุนฯ เข้าร่วมอบรมในระยะเวลาหนึ่งปี

4. ระเบียบวิธีวิจัย

4.1 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการเลือกทำการวิจัยกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่นเนื่องจากจังหวัดขอนแก่นถือเป็นจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนประชากรจำนวนมาก และเป็นศูนย์กลางการศึกษาที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจังหวัดขอนแก่นประกอบไปด้วย 20 อำเภอ 6 กิ่งอำเภอ 198 ตำบล 2,307 หมู่บ้าน 280 ชุมชน และมี

จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับกองทุน 1 ล้านบาททั้งสิ้น 2,399 กองทุน และผู้วิจัยได้เลือกศึกษากองทุนหมู่บ้านในอำเภอที่มีจำนวนกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด 4 อันดับแรกซึ่งได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอน้ำพอง อำเภอชุมแพ และอำเภอหนองเรือ ซึ่งทั้ง 4 อำเภอเหล่านี้มีจำนวนกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 817 กองทุนฯ คิดเป็น อัตราร้อยละประมาณ 34 ของจำนวนกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดใน จังหวัดขอนแก่น

4.2 การเก็บข้อมูล

ในส่วนของข้อมูลด้านผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยพิจารณาผลการดำเนินงานของกองทุนฯ โดยในงานวิจัยนี้จะพิจารณาอัตราส่วนทางการเงินตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการพิจารณาผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

อัตราส่วนทางการเงิน	ข้อมูลที่ต้องใช้
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย/สินทรัพย์
อัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์	รายได้หักกำไรที่นำมาปันส่วน/สินทรัพย์
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน	รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย/ทุน
อัตราส่วนกำไรต่อทุน	(รายได้-ค่าใช้จ่ายปันส่วน)/ทุน
อัตราส่วนรายได้ต่อกเบี้ยต่อทุน	รายได้ต่อกเบี้ย/กองทุน

ข้อมูลทางการเงินที่นำมาใช้ในการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินนี้เป็นลักษณะข้อมูลทุติยภูมิซึ่งจะได้ทำการรวบรวมจากรายงานทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านที่ได้มีการนำเสนอต่ออำเภอและจังหวัดในช่วงปี 2552-2553 และผู้วิจัยสามารถรวบรวมรายงานทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านได้จำนวนทั้งสิ้น 561 กองทุนหมู่บ้านจากจำนวนตัวอย่าง 817 กองทุนหมู่บ้านโดยมาจากอำเภอต่างๆ ตามตารางที่ 3

สำหรับข้อมูลด้านการกำกับดูแลกิจการของกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยทำการจัดเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการดำเนินงานกองทุนฯ และมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานนั้นซึ่งอาจจะเป็นประจำหรือรองประธานฯ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน 2) ข้อมูลลักษณะคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และ 3) ข้อมูลอื่นๆ ผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถาม 2 ครั้งเพื่อให้อัตราร้อยละการตอบกลับมากที่สุด

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 561 กองทุนตามจำนวนกองทุนฯ ที่สามารถเก็บข้อมูลทางการเงินได้ และมีการตอบกลับจำนวน 192 กองทุนหมู่บ้านโดยคิดเป็น 34.2

เปอร์เซ็นต์ของจำนวนกองทุนหมู่บ้านตัวอย่าง โดยกองทุนหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถามแบ่งตามอำเภอได้ตามตารางที่ 3

จากตารางจะเห็นว่า จำนวนกองทุนหมู่บ้านทั้ง 4 อำเภอมีการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม ข้อมูลในแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับบางชุดจะมีข้อมูลไม่ครบถ้วน ดังนั้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติมีจำนวนกองทุนหมู่บ้านจำนวน 142 กองทุนเท่านั้นที่ข้อมูลสามารถใช้ได้

ตารางที่ 3 จำนวนกองทุนหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนทั้งหมด	จำนวนที่มีข้อมูลอัตราส่วน*	จำนวนที่ตอบแบบสอบถาม	เปอร์เซ็นต์การตอบกลับ
เมือง	339	141	34	24.1
น้ำพอง	168	125	43	34.4
หนองเรือ	150	140	58	41.4
ชุมแพ	160	155	57	36.8
รวม	817	561	192	34.2

หมายเหตุ * จำนวนที่มีข้อมูลอัตราส่วนเป็นจำนวนที่ส่งแบบสอบถามด้วย

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple regression analysis) โดยสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$\text{Perform} = \beta_0 + \beta_1 \text{Comm} + \beta_2 \text{NumCom} + \beta_3 \text{Know} + \beta_4 \text{Exp} + \beta_5 \text{Dual} + \beta_6 \text{Multi} + \beta_7 \text{MemMeet} + \beta_8 \text{ComMeet} + \beta_9 \text{ComRem} + \beta_{10} \text{Training} + \epsilon_j \dots \dots \dots (1)$$

โดย Perform คือ อัตราส่วนทางการเงิน

β_0 คือ ค่าคงที่

ϵ_j คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

ส่วนตัวแปรอื่นๆ แทนค่าเป็นไปตามตารางที่ 1

5. ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

5.1 ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

จากตารางข้อมูลเชิงพรรณนาจะเห็นว่า อัตราส่วนทางการเงินต่ำที่สุดของอัตราส่วนทุกประเภทเท่ากับศูนย์ ส่วนอัตราส่วนทางการเงินสูงสุดมีความแตกต่างกันไป โดยอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีอัตราส่วนสูงสุดเท่ากับ 0.113 หรือ 11.3 เปอร์เซ็นต์ นั่นหมายความว่า กองทุนหมู่บ้านมีความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ 1 หน่วยให้ก่อให้เกิด "รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย" จำนวน 0.113 หน่วย

ตารางที่ 4 ข้อมูลเชิงพรรณนาของอัตราส่วนทางการเงินของกองทุนหมู่บ้าน

อัตราส่วน	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	Std. Deviation
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	0.000	0.113	0.04777	0.0133
อัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์	0.000	0.035	0.01243	0.0056
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน	0.000	0.138	0.05175	0.0152
อัตราส่วนกำไรต่อทุน	0.000	0.034	0.00908	0.0054
อัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อทุน	0.000	0.159	0.05717	0.0177

ส่วนอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์สูงสุดอยู่ที่ 0.035 ซึ่งกำไรที่ใช้ในการคำนวณอัตราส่วนนี้ได้มาจากส่วนหนึ่งของ "รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย" ที่มีการปันส่วนเข้ากองทุนฯ เรียกว่า เงินสมทบกองทุน ซึ่งเป็นส่วนที่เหลือจากการปันส่วน "รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย" เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ แล้ว ทำให้อัตราส่วนนี้มีค่าสูงสุดน้อยกว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ สำหรับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุนสูงสุดเท่ากับ 0.138 ซึ่งหมายความว่า ทุนจำนวน 1 หน่วยสามารถทำให้เกิดผลตอบแทนได้ 0.138 หน่วยนั่นเอง ส่วนอัตราส่วนกำไรต่อทุนจะมีอัตราส่วนสูงสุดที่น้อยกว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน เนื่องจากกำไรที่ใช้ในการคำนวณอัตราส่วนเป็นส่วนหนึ่งของเงินสมทบกองทุนซึ่งหักมาจากส่วนของ "รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย" และอัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อทุนจะมีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.159 นั่นคือทุนจำนวน 1 หน่วยสามารถก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยเท่ากับ 0.159 หน่วย

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนแต่ละตัวพบว่าอัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อทุนมีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.05717 และอัตราส่วนกำไรต่อทุนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดโดยอยู่ที่ 0.00908

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถี่ในการพิจารณาว่าจำนวนกองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่มีลักษณะของการกำกับดูแลกิจการเป็นอย่างไร และมีผลการวิจัยดังนี้

5.2.1 ด้านสมาชิก

กองทุนโดยส่วนใหญ่จะมีจำนวนสมาชิกประมาณ 100-200 คน และมีคณะกรรมการกองทุนฯ จำนวน 7-10 คนทำหน้าที่บริหารจัดการกองทุนฯ นอกจากนี้ หมู่บ้านโดยส่วนใหญ่จะ

มีกองทุนอื่นๆ อีกประมาณ 1-4 กองทุนที่สมาชิกหมู่บ้านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้

5.2.2 ด้านคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

เมื่อพิจารณาจำนวนกรรมการที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับกองทุนฯ พบว่า จำนวนกรรมการที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปีมีมากกว่าจำนวนกรรมการที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี แสดงให้เห็นว่า กองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่มีกรรมการจำนวนมากที่มีประสบการณ์สูงซึ่งอาจจะเป็นผลดีต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เนื่องจาก กรรมการที่มีประสบการณ์มากย่อมจะมีความสามารถและใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาเพื่อให้องค์กรฯ สามารถดำเนินงานได้อย่างเข้มแข็ง

ในส่วนของประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ผลวิจัยพบว่า จำนวน 50 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มตัวอย่าง ประธานฯ ไม่ได้ดำรงตำแหน่งเป็นประธานหรือกรรมการกองทุนอื่นๆ เลย ส่วนอีก 50 เปอร์เซ็นต์ ประธานฯ มีการดำรงตำแหน่งประธานหรือกรรมการกองทุนอื่นๆ ด้วย ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดย Haniffa and Cooke (2002) กล่าวว่า กรณีที่ประธานกรรมการบริษัทมีการดำรงตำแหน่งเป็นประธานหรือกรรมการบริษัทในบริษัทอื่นๆ ประธานฯ จะมีประสบการณ์และความรู้มาก ดังนั้น จะสามารถบริหารจัดการธุรกิจได้เป็นอย่างดี แต่ในทางตรงกันข้าม ประธานกรรมการบริษัทที่ดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่นๆ จะไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทำหน้าที่ประธานฯ ในการดูแลบริษัทได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น การที่กองทุนหมู่บ้านจำนวนครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามมีประธานคณะกรรมการกองทุนที่ดำรงตำแหน่งในกองทุนอื่นๆ ด้วย อาจมีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน แต่จะเป็นไปในเชิงบวกหรือลบนั้นจะได้ทำการทดสอบในส่วนของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานต่อไปนอกจากนี้ ผลวิจัยพบว่า กรรมการกองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการมากกว่าหนึ่งกองทุน

5.2.3 ด้านการประชุมและการอบรม

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวน 108 หมู่บ้านมีการจัดประชุมคณะกรรมการ 1-5 ครั้งต่อปี ส่วนกองทุนหมู่บ้านที่เหลือจะมีการประชุมมากกว่า 5 ครั้ง ส่วนการประชุมระหว่างสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยส่วนใหญ่จะจัดให้มีการประชุมจำนวน 1-5 ครั้งต่อปีเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนใหญ่มีการประชุมเป็นระยะๆ ทั้งภายในกลุ่มคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเองและในกลุ่มสมาชิก ซึ่งอาจทำให้เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่องได้

นอกจากการประชุมที่จัดให้กับสมาชิกกองทุนฯ แล้วกองทุนหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่ได้จัดให้มีการสื่อสารข้อมูลต่างๆ ไปยังสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 1-5 ครั้งต่อปี ดังนั้น เมื่อรวมกับการประชุมที่จัดขึ้นแล้ว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนฯ โดยเฉลี่ยคาดว่าจะมีการสื่อสารข้อมูลถึงกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

ในส่วนของการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า มีกองทุนหมู่บ้านจำนวน 132 กองทุนที่มีการส่งคณะกรรมการกองทุนฯ เข้าอบรม 1-5 ครั้งต่อปี เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ให้กับคณะกรรมการฯ อย่างไรก็ตาม มีจำนวน 11 กองทุนฯ ที่ไม่มีการส่งคณะกรรมการฯ เข้าร่วมอบรมที่ได้ซึ่งอาจทำให้คณะกรรมการฯ ไม่ได้เพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ และอาจมีผลต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

จากการทดสอบความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านโดยแทนค่าผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านด้วยอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 5 อัตราส่วนทำให้ได้สมการ 5 สมการที่แสดงความสัมพันธ์ทางสถิติของตัวแปรตามตารางที่ 5-1 ถึงตารางที่ 5-5 และจะเห็นว่าลักษณะการกำกับดูแลกิจการโดยส่วนใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

ตารางที่ 5-1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และการกำกับดูแลกิจการ

Model	B	t	Sig
ค่าคงที่	0.016	5.683	0.000
จำนวนสมาชิก	1.44E-7	-0.006	-0.074
โครงสร้างกรรมการ	0.000	-0.039	0.690
จำนวนกรรมการ	-8.92E-5	-0.463	0.644
ความรู้	-0.004	-0.866	0.388
ประสบการณ์	-0.002	-1.572	0.118
ประธานฯ ดำรง 2 ตำแหน่ง	-0.001	-1.310	0.192
กรรมการดำรงหลายตำแหน่ง	0.001	0.612	0.541
การประชุมสมาชิก	6.43E-5	0.912	0.363
การประชุมกรรมการ	0.000	1.537	0.127
ค่าตอบแทน	-0.010	-1.334	0.184
จำนวนการอบรม	9.72E-5	1.515	0.132
R Square		0.093	
F value		1.274	
Sig		0.246	

หมายเหตุ * นัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์ ** นัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ในตารางที่ 5-1 ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน แทนค่าด้วยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า

เห็นว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรของลักษณะการกำกับดูแลกิจการเลย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์ (ตารางที่ 5-2) พบว่า จำนวนเข้าอบรมต่อปีมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอาจอนุมานได้ว่า ถ้าคณะกรรมการกองทุนฯ มีการเข้าอบรมต่อปีมากมีความน่าจะเป็นที่กองทุนหมู่บ้านจะมีอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์สูงหรืออีกนัยหนึ่งคือผลการดำเนินงานดี ส่วนลักษณะการกำกับดูแลกิจการอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์และเมื่อแทนค่าผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ในสมการด้วยอัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน (ตารางที่ 5-3) จะให้ผลการวิจัยที่เหมือนกับกรณีอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์ นั่นคือ จำนวนครั้งในการเข้าอบรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5-2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตรากำไรต่อสินทรัพย์และการกำกับดูแลกิจการ

Model	B	t	Sig
ค่าคงที่	0.043	6.936	0.000
จำนวนสมาชิก	1.34E-6	0.316	0.752
โครงสร้างกรรมการ	0.002	0.582	0.562
จำนวนกรรมการ	8.23E-5	0.197	0.844
ความรู้	-0.013	-1.211	0.228
ประสบการณ์	-0.003	-0.872	0.385
ประธานฯ ดำรง 2 ตำแหน่ง	0.000	-0.224	0.823
กรรมการดำรงหลายตำแหน่ง	-0.002	-0.601	0.549
การประชุมสมาชิก	2.50E-5	0.163	0.871
การประชุมกรรมการ	0.000	1.478	0.142
ค่าตอบแทน	0.014	0.838	0.404
จำนวนการอบรม	0.000	1.733	0.085*
R Square		0.054	
F value		0.711	
Sig		0.726	

หมายเหตุ * นัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์ ** นัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

จากผลของความสัมพันธ์เชิงบวกดังกล่าวข้างต้นทำให้เชื่อมั่นในระดับหนึ่งว่า กองทุนหมู่บ้านที่มีกรรมการเข้าอบรมเป็นจำนวนหลายๆ ครั้งในหนึ่งปีมีความน่าจะเป็นที่จะมีผลการดำเนินงานที่ดีซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน (H10) เนื่องจากความรู้ที่ได้จากการอบรมจะช่วยให้คณะกรรมการสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ตารางที่ 5-3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตรา
ผลตอบแทนต่อทุนและการกำกับดูแลกิจการ

Model	B	t	Sig
ค่าคงที่	0.045	6.427	0.000
จำนวนสมาชิก	6.02E-6	1.255	0.211
โครงสร้างกรรมการ	0.002	0.493	0.623
จำนวนกรรมการ	0.000	0.356	0.722
ความรู้	-0.015	-1.198	0.233
ประสบการณ์	-0.003	-0.724	0.470
ประชนาฯ ดำรง 2 ตำแหน่ง	0.000	-0.368	0.713
กรรมการดำรงหลาย ตำแหน่ง	-0.002	-0.470	0.639
การประชุมสมาชิก	1.24E-5	0.072	0.942
การประชุมกรรมการ	0.000	1.474	0.143
ค่าตอบแทน	0.015	0.797	0.427
จำนวนการอบรม	0.000	1.773	0.079*
R Square	0.060		
F value	0.787		
Sig	0.653		

หมายเหตุ * นัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์ **
นัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

เมื่อพิจารณาสมการที่ 4 (ตารางที่ 5-4) ซึ่งแทนผลการ
ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านด้วยอัตราส่วนกำไรต่อทุนจะพบว่า
ประสบการณ์การทำงานมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติกับผลการดำเนินงานของกองทุนที่ระดับความเชื่อมั่น
90 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า กองทุนฯ ที่มี
กรรมการที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปีจำนวนน้อย มีความน่าจะ
เป็นที่อัตราส่วนกำไรต่อทุนจะสูง ซึ่งความสัมพันธ์นี้เป็น
ความสัมพันธ์ที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ใน
ขณะเดียวกัน จากสมการที่ 5 (ตารางที่ 5-5) พบว่า อัตราส่วน
รายได้ต่อกเบี้ยต่อทุนมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญเชิง
สถิติกับอัตราส่วนกรรมการกองทุนฯ ที่มีความรู้ระดับปริญญาตรี
ต่อกรรมการทั้งหมดที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ นั้น
แสดงว่า ถ้ากองทุนหมู่บ้านมีกรรมการที่จบปริญญาตรีน้อยมี
แนวโน้มว่ากองทุนหมู่บ้านนั้นจะมีอัตราส่วนรายได้ต่อกเบี้ยต่อ
ทุนสูง

ตารางที่ 5-4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตรากำไร
ต่อ ทุนและการกำกับดูแลกิจการ

Model	B	t	Sig
ค่าคงที่	0.013	4.610	0.000
จำนวนสมาชิก	4.15E-7	0.213	0.832
โครงสร้างกรรมการ	0.000	-0.133	0.894

จำนวนกรรมการ	0.000	-0.551	0.582
ความรู้	-0.003	-0.630	0.530
ประสบการณ์	-0.002	-1.676	0.096*
ประชนาฯ ดำรง 2 ตำแหน่ง	-0.001	-1.605	0.111
กรรมการดำรงหลาย ตำแหน่ง	0.001	0.673	0.502
การประชุมสมาชิก	2.41E-5	0.344	0.731
การประชุมกรรมการ	0.000	1.226	0.222
ค่าตอบแทน	-0.008	-1.080	0.282
จำนวนการอบรม	6.48E-5	1.015	0.312
R Square	0.073		
F value	0.975		
Sig	0.472		

หมายเหตุ * นัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์ **
นัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

จากผลของความสัมพันธ์เชิงลบของอัตราส่วนทาง
การเงินกับประสบการณ์และระดับการศึกษาของกรรมการ
กองทุน เราอาจจะอนุมานได้ว่า ประสบการณ์และการศึกษาของ
กรรมการกองทุนฯ อาจไม่มีผลต่อการบริหารจัดการให้กองทุน
หมู่บ้านประสบความสำเร็จ เนื่องจาก ถึงแม้ว่ากรรมการกองทุนฯ
มีประสบการณ์น้อยและระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแต่ผล
การดำเนินงานยังคงดีอยู่ ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากลักษณะของ
กองทุนหมู่บ้านที่เป็นสถาบันการเงินระดับชุมชนซึ่งไม่มีความ
ซับซ้อนมากในการบริหารจัดการ และกรรมการโดยส่วนใหญ่มี
การศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม สำหรับประสบการณ์การทำงานของ
กรรมการกองทุนฯ มีความสัมพันธ์เชิงลบซึ่งตรงกันข้ามกับที่
คาดการณ์ไว้ และมีความขัดแย้งกับข้อเสนอแนะของงานวิจัย
ก่อนๆ (Panupol Tengrikanon, 2008) ที่พบว่า วุฒิการศึกษาที่
สูงและการมีประสบการณ์การทำงานด้านกองทุนฯ มาก จะทำให้
คณะกรรมการกองทุนฯ มีศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุนฯ
ได้ดี

ดังนั้น ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลอีกครั้ง และ
ลองเปลี่ยนลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์โดย
สร้างตัวแปร 2 ตัวคือ 1) จำนวนกรรมการที่มีความรู้มากกว่า 3
ปีขึ้นไปและ 2) จำนวนกรรมการที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี
แล้วทำการทดสอบสมการถดถอย ผลการทดสอบพบว่าทั้ง 2 ตัว
แปรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์อาจไม่มี
ความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม ผล
ความสัมพันธ์เชิงลบของประสบการณ์และผลการดำเนินงาน ถ้า
มองในอีกแง่มุมหนึ่งก็อาจมีความเป็นไปได้ว่า คณะกรรมการที่มี
ประสบการณ์น้อยมีผลการดำเนินงานที่ดี เนื่องจาก

คณะกรรมการกองทุนฯ ดังกล่าวเป็นคณกรุ่นใหม่ที่มีแนวคิดการบริหารจัดการแนวใหม่ที่อาจแตกต่างจากคณะกรรมการฯ ที่มีประสบการณ์สูงซึ่งอาจทำการบริหารจัดการตามแนวทางของชุมชนแบบดั้งเดิม

จากความสัมพันธ์ของสมการถดถอยจะเห็นว่า การเข้าอบรมเป็นตัวแปรเดียวที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน แสดงว่า การอบรมมีส่วนสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับคณะกรรมการกองทุนฯ และทำให้สามารถบริหารจัดการให้กองทุนฯ มีผลการดำเนินงานที่ดี ซึ่งเป็นการยืนยันว่า ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยเชิงกรณีศึกษาหลายๆ ที่ให้ทำการจัดอบรมและพัฒนาความรู้ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของกองทุนฯ นั้น (Kitisak Pudpasee, 2008; Thanabordi Promchan, 2010; Kadsuda Pinchai, 2003; Chisanupong Rungrojngamcharoen, 2008; Pramote Grumsungnoen, 2009; Somjai Khumoud, 2008) เป็นข้อเสนอแนะที่ควรปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานของคณะกรรมการกองทุนฯ

ในขณะที่ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนฯ สามารถพัฒนาตนเองด้วยการอบรมเพื่อชดเชยคุณสมบัติเรื่องระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานได้

สำหรับตัวแปรอื่นๆ ผลการวิจัยไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติเลย ซึ่งทำให้งานวิจัยนี้ยังไม่สามารถใช้ในการสนับสนุนข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ของงานวิจัยก่อนๆ ที่ได้ทำการศึกษาในเชิงกรณีศึกษา เช่น การมีส่วนร่วมของสมาชิก (Anirut Ratanavitit, 2008; Sangdaw Numfa, 2008; Dechar Surapon, 2010) หรือความโปร่งใสในการทำงานของคณะกรรมการ (Sangdaw Numfa, 2008; Chisanupong Rungrojngamcharoen, 2008; Jeeranai Suebsod, 2008) เป็นต้น

ตารางที่ 5-5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตรารายได้ดอกเบี้ยต่อทุนและการกำกับดูแลกิจการ

Model	B	t	Sig
ค่าคงที่	0.047	6.079	0.000
จำนวนสมาชิก	4.76E-6	0.894	0.373
โครงสร้างกรรมการ	0.001	0.195	0.846
จำนวนกรรมการ	0.001	0.974	0.332
ความรู้	-0.037	-2.697	0.008**
ประสบการณ์	-0.003	-0.706	0.481
ประธานฯ ดำรง 2 ตำแหน่ง	3.92E-5	0.017	0.987
กรรมการดำรงหลาย	-0.002	-0.602	0.548

ตำแหน่ง			
การประชุมสมาชิก	-7.09E-5	-0.371	0.711
การประชุมกรรมการ	0.000	1.043	0.299
ค่าตอบแทน	0.028	1.337	0.183
จำนวนการอบรม	0.000	1.399	0.164
R Square	0.08		
F value	1.095		
Sig	0.370		

หมายเหตุ * นัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์ ** นัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

อย่างไรก็ตาม ค่า R square ของสมการถดถอยทั้ง 5 สมการมีค่าประมาณ 0.05-0.10 เท่านั้น หมายความว่า ตัวแปรต่างๆ ที่เป็นลักษณะการกำกับดูแลกิจการสามารถอธิบายผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านได้เพียง 5-10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าน้อยมาก ดังนั้น ความสัมพันธ์ต่างๆ ที่กล่าวข้างต้นจึงควรพิจารณาอย่างระมัดระวัง และลักษณะการกำกับดูแลกิจการของกองทุนหมู่บ้านอาจไม่สามารถใช้อธิบายผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านได้ดี ทำให้ผลการวิจัยไม่สามารถนำมาใช้กำหนดลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่ควรเป็นที่จะทำให้ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านได้ดี แต่เราก็ไม่อาจสรุปได้ว่า ลักษณะการกำกับดูแลไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกองทุนฯ เนื่องจาก กองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุนอาจมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันจนไม่สามารถหารูปแบบที่ชัดเจนของการกำกับดูแลเพื่อใช้เป็นต้นแบบได้ ดังนั้น วิธีการศึกษาโดยวิธีกรณีศึกษาอาจเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการศึกษาเพื่อพัฒนากองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุน และการเลือกกองทุนหมู่บ้านเป็นกรณีศึกษาจะต้องมีเกณฑ์ในการพิจารณาซึ่งการใช้อัตราส่วนทางการเงินน่าจะเป็นวิธีที่ช่วยเลือกกองทุนหมู่บ้านที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาได้

โดยสรุปผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการกำกับดูแลกิจการมีความเหมือนและแตกต่างกัน และผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานพบว่า ลักษณะการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านเลย ยกเว้นจำนวนครั้งในการเข้าอบรมของคณะกรรมการกองทุนฯ ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกซึ่งแสดงว่า ถ้ากองทุนหมู่บ้านใดมีการส่งเสริมให้คณะกรรมการกองทุนฯ เข้าอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถจะมีความน่าจะเป็นที่กองทุนหมู่บ้านนั้นจะมีการดำเนินงานที่ดี

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

หลังจากที่มีโครงการกองทุนหมู่บ้านเกิดขึ้นเพื่อสนับสนุนให้เกิดสถาบันการเงินในชุมชนได้มีงานวิจัยจำนวนมากได้ทำการศึกษาในเรื่องนี้และให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาในการ

ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน โดยข้อเสนอแนะส่วนหนึ่งได้กล่าวถึงคุณสมบัติและลักษณะของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของการกำกับดูแลกิจการด้านคณะกรรมการบริษัทและสิทธิของผู้ถือหุ้น แต่ยังไม่มีการวิจัยใดที่มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดการกำกับดูแลกับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเชิงสถิติเพื่อหารูปแบบการกำกับดูแลกิจการที่จะทำให้กองทุนฯ มีผลการดำเนินงานที่ดี งานวิจัยนี้จึงได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวโดยใช้สมการถดถอยพหุคูณและทำการเก็บข้อมูลทางการเงินและสอบถามลักษณะการกำกับดูแลกิจการของกองทุนหมู่บ้านจำนวน 142 กองทุน

ผลการวิจัยพบว่าการอบรมของคณะกรรมการกองทุนฯ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ในขณะที่ระดับการศึกษาและประสบการณ์มีความสัมพันธ์เชิงลบนั้นแสดงว่า ไม่ว่าคณะกรรมการฯ จะมีระดับการศึกษาใดและประสบการณ์ที่ปี การอบรมให้กับคณะกรรมการฯ จะช่วยให้คณะกรรมการฯ สามารถดำเนินงานกองทุนฯ ให้ได้ดี ดังนั้น การอบรมน่าจะเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีในการใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนากองทุนฯ แต่งานวิจัยก็มีข้อจำกัดที่ผู้อ่านควรพิจารณาเมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัย ดังนี้

ข้อมูลทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านเป็นข้อมูลที่มีวิธีการจัดเก็บที่แตกต่างกันไปในแต่ละหมู่บ้าน และระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้านถือเป็นปัญหาหนึ่งที่มีการนำเสนอในงานวิจัยก่อนๆ (Thanabordi Promchan, 2010) และมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการจัดทำบัญชีกองทุนฯ (Punchaporn Srichanapun, Worapan Khiewrujee & Paweena Siripun, 2015) ทำให้ความน่าเชื่อถือของข้อมูลบัญชียังเป็นคำถามสำหรับในงานวิจัย อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยนี้ ผลของการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินของแต่ละหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก็ไม่ได้แสดงสัญญาณความผิดปกติของตัวเลขให้ปรากฏ นอกจากนี้รัฐบาลได้มีระเบียบการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านทำให้ข้อมูลที่ได้ก็น่าจะมีความน่าเชื่อถือได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยก็ไม่สามารถที่จะยืนยันได้ถึงความน่าเชื่อถือของระบบบัญชี จึงถือได้ว่า ความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงินจึงเป็นข้อจำกัดที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในงานวิจัยนี้

ในงานวิจัยนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลลักษณะการกำกับดูแลกิจการของกองทุนหมู่บ้านด้วยการใช้แบบสอบถามและส่งทางไปรษณีย์ซึ่งข้อจำกัดของแบบสอบถามที่ผู้ตอบทำการตอบข้อมูลเองคือผู้วิจัยไม่อาจทราบได้ว่าข้อมูลดังกล่าวตอบตรงตามความเป็นจริงเพียงใดเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามอาจมีการตีความคำถามที่แตกต่างกัน หรือมีความลำเอียงในการตอบ อย่างไรก็ตาม ในแบบสอบถามของงานวิจัยได้มีการขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความเป็นจริงมากที่สุดแล้ว

นอกจากนี้ เนื่องจากค่า R square ของสมการถดถอยพหุคูณมีค่าค่อนข้างต่ำ ดังนั้น ผลของความสัมพันธ์ของการ

กำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของกองทุนฯ นั้นไม่สามารถนำมาใช้กำหนดลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่ควรเป็นที่จะทำให้ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดี และผลการวิจัยในส่วนนี้ควรต้องนำไปใช้อย่างระมัดระวังและระบุให้ทราบถึงข้อจำกัดนี้

ถึงแม้จะมีข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้น แต่งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลกองทุนหมู่บ้านจำนวนมากและมีงานวิจัยในอดีตจำนวนน้อยมากที่จะทำการศึกษาในลักษณะดังกล่าวนี้ ดังนั้น ผลการวิจัยจึงทำให้เกิดข้อเสนอแนะที่น่าสนใจสำหรับงานวิจัยในอนาคตและสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านดังนี้

สำหรับนักวิจัย จำนวนกองทุนหมู่บ้านที่ใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานและลักษณะการกำกับดูแลกิจการของกองทุนหมู่บ้านนั้นมีเพียง 142 กองทุน เนื่องจากอัตราการตอบแบบสอบถามมีเพียง 25.3 เปอร์เซ็นต์จากจำนวนทั้งหมด 561 กองทุน ดังนั้น ถ้าจำนวนกองทุนหมู่บ้านมีมากขึ้นอาจจะทำให้ผลการวิจัยแตกต่างจากที่ได้ในปัจจุบัน เนื่องจากการใช้วิธีการทางสถิติ จำนวนกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการคำนวณและระดับความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยพอสมควร จำนวนกลุ่มตัวอย่างมากจะทำให้เห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรมากยิ่งขึ้นกว่าผลการวิจัยปัจจุบันนอกจากนี้ งานวิจัยที่ต้องการศึกษาผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านอาจทำการพิจารณาตัวแปรอิสระอื่นๆ เพื่อหาความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน เช่น ทักษะคิดของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การยอมรับของสมาชิกกองทุนฯ เป็นต้น

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยที่ไม่พบความสัมพันธ์ที่ชัดเจนในเชิงสถิติอาจเกิดจากแต่ละกองทุนฯ มีลักษณะเฉพาะของตัวเอง การศึกษากองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุนในลักษณะกรณีศึกษาจึงน่าจะมีความเหมาะสม เพื่อหาหลักการกำกับดูแลกิจการที่แต่ละกองทุนฯ จะปฏิบัติได้และนำไปสู่ผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ที่ดีขึ้น

สำหรับหน่วยงานที่ดูแลและกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน ผลของความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างผลการดำเนินงานกับจำนวนครั้งในการเข้าอบรมของกรรมการกองทุนฯ เป็นการแสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะของการกำกับดูแลกิจการด้านคณะกรรมการกองทุนฯ ที่อาจทำให้กองทุนฯ มีผลการดำเนินงานที่ดีคือ คณะกรรมการกองทุนฯ ควรต้องมีการเข้าอบรมทุกปี เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนฯ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐอาจมีการกำหนดระเบียบให้คณะกรรมการกองทุนฯ ทำการเข้าอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทุกปี โดยอาจกำหนดเป็นจำนวนครั้งในการเข้าอบรมต่อปี หรือกำหนดเป็นจำนวนชั่วโมงในการเข้าอบรม โดยหน่วยงานของรัฐควรต้องทำการพิจารณาโครงการอบรมต่างๆ ที่จัดสำหรับคณะกรรมการกองทุนฯ และกำหนดว่าโครงการใดเข้าร่วมได้และจะมีจำนวนชั่วโมงของการอบรมนั้นเท่าใด ซึ่งจะเป็นการควบคุมคุณภาพการอบรมและแน่ใจได้ว่า การอบรมจะเพิ่ม

ศักยภาพให้กับกรรมการกองทุนฯ ได้ ซึ่งจะทำให้กองทุนหมู่บ้านมีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถและจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการดำเนินงานต่อไป

7. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยขอนแก่นและสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่ได้สนับสนุนทุนวิจัยในการทำวิจัยเรื่องนี้ และผู้ให้ข้อมูลทุกท่านทั้งในส่วนของรายละเอียดของกองทุนหมู่บ้าน และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านพร้อมกันนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิของวารสารการจัดการจัดการสำหรับคำแนะนำเพื่อพัฒนาบทความวิจัยนี้

8. เอกสารอ้างอิง

- Amornrut Raolam (2013). **Factors which effected of village community fund management in Surin Province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Surindra Rajabhat University.
- Anirut Ratanavitit. (2008). **Factors affecting the success of the implementation of one million-baht revolving fund of Wangchan, Rayong Province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Chandoevit, W. & Ashakul, B. (2008). The Impact of the Village Fund on Rural Households. **TDR Quarterly Review**, 23(2), 9-16.
- Chanjira Promtap. (2005). **A comparative study of administrative process on the committee's village and urban community funds in Muang district, KhonKaen province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Chatree Chinchana. (2008). **A policy evaluation of government fund for villages and communities.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Chisa Phanphairoj. (2005). **A Study of the learning organization management of the urban community fund committee: a case study of the urban community fund in Bangkok's Sai Mai district.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Ramkhamhaeng University.
- Chisanupong Rungrojngamcharoen. (2008). **Factors and obstacles in implementing village fund in area 6, amphur Muang, provincial administrative organization management, Samutprakan province.** (in Thai) Master Degree's Independent study report, Khon Kaen University.
- Dechar Surapon. (2010). **The factor which is a success of the village funds and urban communities.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Gisbert, A. & Navallas, B. (2013). The association between voluntary disclosure and corporate governance in the presence of severe agency conflicts. **Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting**, 29, 286-298.
- Haniffa, R.M. & Cooke, T.E. (2002). Culture, Corporate Governance and Disclosure in Malaysian Corporations, **Abacus**, 38(3), 317-349.
- Jeeranai Suebsod. (2008). **Evaluation of village fund through CIPP model application: a case study of Bangetho village fund of Kathu district Phuket province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Jensen, M.C. & Meckling, W.H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. **Journal of Financial Economics**, 3(October), 305-360.
- Kadsuda Pinchai. (2003). **Approaches to develop village fund management in Nong Bo Sod village, San Sai district, Chiang Mai province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Chiang Mai University.
- Kaset Rod-Ong. (2004). **The village fund committee's credit operation competency in Somdet district, Kalasin province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, KhonKaen University.
- Kitisak Pudpasee. (2008). **The performance of village fund in Banthisubdistrict, Banthi district, Lumphun province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, KhonKaen University.

- Kittiporn Chuarweerachon. (2007). **The study of administration of tambonKampangdin village fund: Samngam district, Phichitprovince.** (in Thai) Master Degree's Thesis, KhonKaen University.
- Metta Krishnawan. (2008). **The internal control system of the village and urban fund: A case study of Ban Huai Bong, Tambon ThaYai, Amphoe Mueang, Chiang Rai.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Payap University.
- Muttakin, M.B., Khan, A. & Belal, A.R. (2015). Intellectual capital disclosures and corporate governance: An empirical examination. **Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting, 31**, 219-227.
- Ouyporn Wongkhananurak. (2005). **Participative management related to efficiency in managing village funds and city community funds Khon Kaen Province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Panupol Tengrikanon. (2008). **The study of administration village fund of Banthachang Tambon Thabua, Photale District, Phichit Province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Pradit Nattayai. (2006). **The Development of alternative welfare: A case study of community in Khon Kaen province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Prajak Ponroung. (2003). **Development of village fund management models.** (in Thai) Doctoral Degree's Dissertation, Khon Kaen University.
- Pramote Grumsungnoen. (2009). **Management of village and urban community fund in Banmuangkhaio, Tambon Korat, Sungneon District, Nakhonratchasima Province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Prasit Pahome. (2004). **The study of performance of the village and urban community fund in Khon Kaen.** (in Thai) Master Degree's Thesis, KhonKaen University.
- Punchaporn Srichanapun, Worapan Khiewrujee & Paweena Siripun. (2015). Factors Affecting Problems in Conducting Village Fund Accounting in Mueang Lampang District, Lampang Province. **Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences), 8(2)**, 88-97.
- Sangdaw Numfa. (2008). **Factors affecting the success of the implementation of the village fund project of Laemchabang sub district municipality, Sriracha, Chonburi province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Sarawute Sannawin. (2004). **Efficiency of village and community fund management case study of: member in Amphoe Maung, Khon Kaen Province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, KhonKaen University.
- Siriluck Sutthachai & Napaporn Likitwongkajon (2008). Assessing financial performance of Village Funds in Khon Kaen. (in Thai) **KKU Research Journal: Humanities and Society, 13(11)**, 1257-1272.
- Siriporn Siripanyawat & Sakorn Srisawat. (2007). Factors affecting the operation of village and urban fund in the northern region. **Northern Region Economic Report.** (in Thai) Bank of Thailand North Region Office.
- Siriwanna Grapanja. (2004). **Factors affecting the potential of the village fund in Amphoe Muang, Phattalung Province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Prince of Songkla University.
- Somboon Warinsuk. (2007). **Management of village fund by village fund board case study of Tambon Nakhon Sawantok, Mueng District, Nakhon Sawan Province.** (in Thai) Master Degree's Independent study Report, Khon Kaen University.
- Somjai Khumoud. (2008). **The building strength of village funds Tangam Sub-District, Watbot District, Phitsanulok Province.** (inThai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Somporn Soththirawaraporn. (2008). **Achievement of the village fund of Ban Takraengbon: Vichit Sub-District, Muang District, Phuket Province.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- Surapan Noisuwan. (2008). **Ban nhongwang Moo 1Nhongwang sub district, Prayuean District, Khon Kaen Province village fund management.** (in Thai) Master Degree's Thesis, Khon Kaen University.

- Synthesis Board of Phetchaburi Rajabhat Institute. (2003).
**Evaluation of the Village and Urban Fund:
Case study in Prachuap Khiri Khan Province.**
(in Thai) Synthesis Research Report, Phetchaburi
Rajabhat University.
- Thanabordi Promchan. (2010). **Village fund management
in Tambon Pakbang municipality Amphoe
Phromburi ,changwatSingburi.** (in Thai) Master
Degree's Thesis, Khon Kaen University.
- The Bank of Thailand. (2003). **Risk Assessment
Guidelines for Financial Institutions.** (in Thai)
Retrieved February, 21, 2017. From
<http://www.bot.or.th>.
- The Stock Exchange of Thailand. (2012). **Good Corporate
Governance Principles.** Retrieved July, 20,
2017. From
https://www.set.or.th/sustainable_dev/en/cg/files/2013/CGPrinciple2012Thai-Eng.pdf.